

zijde schuiven, en van één, die huns inziens beter is, uitgaan.

Staan zij deswege hooger dan een vorige generatie van predikanten?

Dat behoeft allerminst het geval te zijn.

Het verantwoordelijkheidsgevoel kan bij hen minder krachtig werken.

En laten we maar eerlijk zijn: dat is tegenwoordig in den regel ook minder groot dan vroeger.

Dat de zielen der eenvoudigen door de Statenvertaling aan het Woord zijn gebonden, bepaalt ons niet genoeg.

Anders zou het geroep om een verbeterde vertaling veel en veel dringender zijn.

Maar overigens achten wij de gewoonte van tegenwoordig veel zuiverder en gezonder.

De positie van hem, die het Woord heeft te brengen, is veel minder gewrongen.

Er gaat ook op de gemeente een paedagogische kracht van uit.

En de ervaring bewijst, dat als er maar met takt wordt opgetreden en van de afwijkingen van de Statenvertaling geen bravourestukjes worden gemaakt, de gemeente er zich ook aan gewent.

Doch — en hier duikt het gevaar op — zoo overtoert de prediker zich een vrijheid, die moeilijk te controleeren is, tenzij hij een tekst zóo vertaalt en verklaart, dat het dogmatisch besef der gemeente er tegen op komt.

Het individualisme kan hier schade aanrichten.

Iedere predikant kan een eigen vertaling geven, terwijl de wetenschappelijke capaciteiten hem daarvoor kunnen ontbreken.

De gaven onder de geloovigen, ook onder de predikanten, zijn nu eemaal verscheiden.

Er zijn onder hen geboren exegeten, maar die over weinig talenten voor den preekstoel beschikken.

Er zijn ook kanselredenaars, die tot de vorming van een zelfstandig exegetisch oordeel over het algemeen niet in staat zijn.

Dat ligt 'm niet aan hun opleiding, maar aan hun geestesstructuur.

Maar nu is door het gebrekkige van de Statenvertaling de vertaling van den bijbel een vrijgevochten gebied geworden, waar ieder naar hartelust liefhebben kan.

Men is ook weleens tot zulk liefhebben gedwongen, al heeft iemand zooveel zelfkennis, dat hij gaarne toestemt, dat zijn kracht niet in de taalstudie schuilt.

Men kan niet alle teksten, die moeilijkheden opleveren, bij de prediking uitschakelen.

En dan ligt het voor de hand, dat men er weleens naast grijpt.

Het is ons doel niet door een reeks van voorbeelden dit te illustreeren.

Een enkel volsta.

Wij kregen kennis van een geval, dat een dominee, nadat hij zijn tekst had voorgelezen, bij wijze van inleiding, sprak over de fouten, welke de Statenvertaling aankleven. Zijn tekst, zoo zei hij, was er ook de dupe van geworden. Hij gaf een andere vertaling en legde die ten grondslag aan zijn preek. Maar wat bleek? Dat de nieuwste vertalingen, zoowel van orthodoxe als van modernistische geleerden, de Statenvertaling in het gelijk stelden. Hij zelf had zijn denkbeeld ontleend aan een populair interessant boek van een Engelschman, die weleens meer op zijn fantasie afding, dan op zuiver letterkundige exegese.

Nu is het heel goed mogelijk, dat die predikant geen enkele dogmatische onwaarheid heeft geuit. We nemen dit gaarne aan.

Toch liet hij het karakteristieke van zijn tekst verloren gaan.

Hij gaf in dien kerkdienst geen opening van het Woord.

Zoo iets kan onder den dekmantel van het gebrekkige der Statenvertaling verborgen worden.

Men heeft daarin een zekeren vrijbrief in gekregen.

Men zoekt soms gebreken, waar ze niet zijn.

Er is ten deze eenige zeer verklaarbare losheid gekomen.

Was er nu een standaardvertaling, welke op de hoogte stond van het geloovig wetenschappelijk onderzoek van onzen tijd, dan zou zulk een predikant zich eerst wel vijfmaal bedacht hebben, voor hij zich door een gefantaseerde voorstelling om den tuin liet leiden.

Niet, dat we het wetenschappelijk onderzoek aan de standaardvertaling zouden willen binden.

Integendeel. Dat moet altijd doorgaan.

Maar men zal veel grooter voorzichtigheid gebruiken, vooral als men geen exegeet van professie is, met er van af te wijken.

In de prediking zal meer eenheid komen dan tegenwoordig het geval is.

Wat nu wel gebeurt, dat de eene predikant de vertaling, welke een ander predikant voor hetzelfde kerkpubliek kort geleden heeft geboden, omverwerpt, zou dan als regel worden voorkomen.

Een vertaling, waarin de diepere schriftkennis van drie eeuwen is verwerkt, zou tegen veel vrijbuitij vrijwaren, zou een rustpunt scheppen.

De prediking zou aan vastheid winnen.

En wie zou durven beweren, dat dit niet hoog noodzakelijk is?

Nieuwe en oude beschuldigingen.

De kerkeraad van Zandvoort zond ons een schrijven, waarin hij een tweetal passages, voorkomende in ons stukke „De komende Synode”, dat men in ons vorig nummer vindt, voor „beslist onwaar” verklaart.

De eerste passage luidde als volgt: „Men heeft alzoo niet meegewerkt aan pogingen, gelijk die door de kerk van Amsterdam-Zuid en Zandvoort werden aangewend om het samenkomen van deze buitengewone Synode te verhinderen”.

Ontkend wordt, dat door de kerk van Zandvoort pogingen van dien aard zijn aangewend.

Gaarne dienen we hierop van bescheid.

Wij hadden het oog op een bericht, dat niet in de neutrale of liberale, maar in onze eigen kerkelijke Pers heeft gestaan.

Hier is het.

De kerkeraad van Zandvoort besloot in zijn vergadering van 4 dezer aan den raad der roepende kerk van Haarlem te verzoeken, zoodra de vervroegde Generale Synode is uitgeschreven, een vervroegde vergadering der classe te beleggen ten einde:

a. een voorstel in behandeling te nemen, om tegen het saamroepen der vervroegde Generale Synode te protesteeren; en

b. te overwegen, of niet, en indien ja, op welke wijze alsnog een buitengewone Particuliere Synode moet worden saamgeroepen, die ten doel zal hebben:

ten eerste de geheele zaak, waarvoor de vervroegde Generale Synode is aangevraagd niet slechts formeel, maar ook materieel te behandelen; en

ten tweede te oordeelen, of niet de reeds gedane benoeming van afgevaardigden voor de Generale Synode moet worden vernietigd en een nieuwe verkiezing moet plaats hebben.

Dit stuk werd gepubliceerd nog vóór de Particuliere Synode van Noord-Brabant en Limburg.

Hierop te letten is niet zonder belang.

Classes en Particuliere Synodes, die het verzoek van de Synode van Noord-Holland steunen wilden, konden hieruit vernemen, dat, zoodra een vervroegde Synode zou zijn uitgeschreven, de kerk van Zandvoort een vervroegde Classis wenschte, waarop dan een protest tegen het saamroepen der vervroegde Generale Synode zou kunnen worden behandeld.

Alleen de publikatie van dat eventuele protest kan reeds als een poging tot verhindering van het samenkomen eener buitengewone Generale Synode worden aangemerkt.

Het kan toch niet zóo bedoeld zijn: wij willen wel, dat er spoedig een Generale Synode komt, dan hebben wij de gelegenheid om te protesteeren?

Dat zou den ernst der zaak te na komen en daarvan mogen we Zandvoort niet verdenken.

Als het protest waarde heeft, dan moet men daarin een zedelijk middel zien om te voorkomen, dat het dreigende gevaar van een buitengewone Generale Synode werkelijkheid wordt.

Dan moest de kerk van Zandvoort haar best doen om de classis Haarlem te bewegen haar protest over te nemen en de classis Haarlem moest bij een spoedig saam te roepen Particuliere Synode weer zich beijveren, steun voor het protest te krijgen.

Anders heeft zulk een protest toch geen zin?

Of heeft de kerkeraad van Zandvoort hierover niet doorgedacht?

Maar dan ligt, als er van schuld sprake is, deze bij hem.

Wij hebben het natuurlijk ook wel opgemerkt, dat het alot van het besluit van Zandvoorts kerkeraad niet heelmaal klopte op het begin.

Maar daardoor mochten wij er ons toch niet toe laten verleiden om aan te nemen, dat Zandvoorts protest bedoeld was als een zinledig protest?

Wanneer het protest inhoud heeft en het werd ontvankelijk verklaard door de buitengewone Particuliere Synode van Noord-Holland, dan zou het ongewone schouwspel zijn vertoond, dat dezelfde Particuliere Synode, die een Generale Synode aanvroeg, tegen het samenkomen ervan protesteert.

Al zal de kerkeraad van Zandvoort er wel niet op gerekend hebben, dat het zoover zou komen, deze konsekwentie lag er toch wel degelijk in.

Daarom kunnen wij het „beslist onwaar” van onze mededeeling niet aanvaarden, tenzij de kerkeraad van Zandvoort verklaart, dat zijn protest b.v. in een booze bui genomen is en hijzelf de porté ervan niet heeft begrepen.

Of... zou het heelst onware van onze mededeeling misschien hierin kunnen schillen, dat het besluit van Zandvoorts kerk het heeft over een vervroegde en wij over een buitengewone Generale Synode? Elke toelichting ontbreekt bij dit schrijven. Het laat ons raden.

Maar dat men over dit woordverschil zou vallen, zou toch al te klein zijn.

Deze onderstelling zetten wij daarom dadelijk op zij. Doch van beslist onwaar gesproken!

Even vóór ik den brief uit Zandvoort kreeg, las ik in het „Hbld.” een citaat uit een artikel van den voorzitter van Zandvoorts kerkeraad (door hem natuurlijk niet in zijn kwaliteit als voorzitter geschreven) en wel van den volgende inhoud:

„Sinds onze groote leiders, door God ons geschenken, werden weggenomen, Bavinck, Kuyper, Rutgers, is allengs in onze kerken een soort van club- en klikregeering ontstaan. Er is een kringetje mannen, die of als hoogleeraar of als „geabonneerde” afgevaardigde, steeds deel uitmaken van de Generale Synoden, aan zichzelf of enkele hunner vriendjes de gewichtig-

ste deputaatschappen hebben laten opdragen en, ook door middel van de kerkelijke pers en op andere wijze, de leiding van zaken in handen hebben en de lakens uitdeelen. Wie niet in hun gareel wil loopen, wordt geteekend. Wie erop durft wijzen, dat ons kerkelijk leven in een of ander opzicht in een hiërarchisch of collegialistisch spoor wordt gestuurd, wordt voor independentistisch uitgemaakt. Wie, zonder deze „leiders” te raadplegen, voor iets nieuws, een gewenschte verandering pleit, wordt in een hoek gedrongen of afgemaakt”.

Hoe denkt Zandvoorts kerkeraad hierover?

Is dit waar?

Als hij onze mededeeling „beslist onwaar” noemt, hoe moet hij het hier aangehaalde wel niet kwalificeeren?

Daarvoor kan hij geen woorden vinden, die sterk genoeg zijn.

Sinds het sterven van Kuyper, Bavinck en Rutgers zou er „allengs in onze kerken een soort van club- en klikregeering (zijn) ontstaan”!

Deze beschuldiging werd echter tijdens het leven van deze drie betreunde voorgangers ook al geuit!

Ze werd vooral tegen Kuyper gericht!

Als ik mij niet vergis was het in 1911, dat ongeveer met dezelfde woorden als de van den Brink hier bezigt de toestand in onze kerken werd geteekend door iemand, die thans met veel zegen elders werkt en wiens naam wij daarom voor den niet-wetende liever niet noemen.

En de v. d. Brink heeft tijdens het leven van Kuyper, Rutgers en Bavinck er eens over geklaagd, dat van een brochure geen nota werd genomen, dat zij werd doodgezwegen!

Maar nu is voor hem de tijd, waarover hij toen klaagde, voorbeeldig geworden!

In zekeren zin zouden we willen — ik hoop, dat men mij goed zal willen begrijpen — dat er een beetje meer clubgeest was tusschen hen, die geroepen zijn voorlichting te geven.

In dezen zin n.l., dat zij elkander wat meer konden ontmoeten en raadplegen.

Maar zij zijn allen zóo met werk overladen, dat zij daarvoor geen tijd kunnen vinden.

En als zij het dan met elkander eens blijken te zijn, zit hier geen club- of klikregeering achter, maar simpele geestverwantschap.

Dat de v. d. Brink en anderen hun achterdocht toch eens lieten varen!

Als wij elkander niet in de oogen kunnen zien als broeders met een eerlijke opinie en met oprechte begeerte om te dienen, Christus te dienen in Zijn kerk, dan wordt onze samenleving hopeloos veronangenaamd.

Wat voorts het tweede geval betreft: we schreven, dat Zandvoorts kerk sympathie-betuigingen aan den kerkeraad van Amsterdam-Zuid zond.

Daarin heb ik mij vergist.

Het was niet Zandvoorts kerk, maar het waren leden van Zandvoorts kerk.

HEPP.

Een Christelijk-Gereformeerde stem.

VI.

Zooals we reeds zeiden, hebben we nog meer op ons hart. Maar het feit, dat docent v. d. Schuit zelf graag even aan het woord wil komen, noodzaakt ons even den draad van ons betoog los te laten en plaats te maken voor een intermezzo. Voor onze lezers is het niet al te storend, omdat het onderwerp van dit tusschengeschieden artikel zich gereedelijk aansluit bij wat verleden week ter sprake kwam.

Docent v. d. Schuit heeft, gelijk we zeiden, een enkel woord ter plaatsing aangeboden. Wij zullen „De Waker”, die herhaalde malen ingezonden stukken van mijn hand een plaatsje weigerde, niet met gelijke munt betalen. En daarom volge hier, wat docent v. d. Schuit schreef:

Hooggeachte Redacteur,

De Schilder bespreekt in uw blad mijn rectorale rede. Ik kan hem daarvoor dankbaar zijn. Naar aanleiding van zijn reeks teksten ter toelichting van het woord „metanoia” moet ik mij echter beklagen over zijn al te groote oppervlakkigheid.

Mag ik allen, die in deze tot oordeelen bevoegd zijn, verzoeken te lezen, wat Dr Bavinck schrijft in zijn Dogmatiek deel 4, bladzijde 58—59, bladz. 133—136.

Het spijt mij, dat de wil om mij te begrijpen, zoo zeer bij de Schilder onthreekt.

Met vriendelijken dank voor de plaatsing en Gode in uw arbeid bevolen,

Hoogachtend,

Doc. J. J. v. d. SCHUIT

Apeldoorn, 21 November 1925.

We veroorlooven ons enkele opmerkingen.

1. Allereerst spijt het me, dat docent v. d. Schuit weer den martelaar speelt, als hij zich beklagt over de bij mij geconstateerde afwezigheid van den „wil” om hem te begrijpen.

Dat vrijwillige martelaarschap is misschien voor sommigen zeer betoogkrachtig; maar het laat „allen, die tot oordeelen bevoegd zijn”, min of meer koud. Omdat het in het algemeen slecht argumenteert en bovendien bij docent v. d. Schuit al op de proppen kwam, zoodra ik maar een kik gegeven had tegen hem. Toen ik in „De Bazuin” nog maar een heel klein onderdeel had geschreven van wat ik nu tegen zijn rede inbracht, werd aan de Wakerlezers verteld, dat de Schilder de rede had besproken en dat het zich „liet denken, hoe dat toeging”. Met andere woorden: de Schilder wilde nu eenmaal geen goeds zien in Apeldoorn. Dat docent v. d. Schuit zich met dit klagelijk gebaar tevreden stelde, was — hij mag dit wel weten — zóoal niet de eenige,